

FACTSHEET ONGEVALLEN 2022

GLASTUINBOUW

In deze factsheet zijn de ongevallenstatistieken voor de sector glastuinbouw op een rij gezet. Er is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Dodelijke ongevallen (registratie Stigas)
- Ongevalsonderzoeken Stigas (registratie Stigas)
- Verzuim (registratie Stigas/Sazas)

Een nadere toelichting op de bronnen staat op de laatste pagina.

Samenvatting

- In de periode 2013-2021 waren er 3 dodelijke ongevallen in de glastuinbouw sector.
- In de periode 2016-2021 zijn er 21 ongevallen onderzocht in de sector glastuinbouw:
 - De meeste ongevallen gebeurden met (rijdende) machines of arbeidsmiddelen (13 keer), ook zijn er relatief veel ongevallen door vallen van hoogte.
 - In het merendeel van de gevallen betrof het meer dan één oorzaak, een combinatie van techniek, organisatie en gedrag.
- Het aantal nieuwe verzuimgevallen door een bedrijfsongeval per jaar als percentage van het gemiddeld aantal medewerkers per jaar in de periode 2012-2021 schommelt rond de 0,3%. Dit percentage ligt iets beneden het gemiddelde in de gehele sector agrarisch en groen van 0,4%.

Dodelijke ongevallen

Stigas registreert het aantal dodelijke ongevallen op brancheniveau. Daarbij wordt ook gekeken naar de oorzaak, de bron en het gevolg. In de periode 2013-2021 hebben er 3 ongevallen met dodelijke afloop in de glastuinbouw plaatsgevonden. In de totale agrarische en groene sector ligt het gemiddelde op 12 dodelijke ongevallen per jaar (afgelopen 10 jaar), in totaal 121.

In twee gevallen betrof het een werknemer en in één geval een gezinslid.

Jaar	Aantal	Type	Bron	Gevolg
2013	1	Overig	Elektrische installatie	Elektrocutie
2014	1	Vallen	Vrachtwagen	Vallen
2015	1	Machine	Lift	Pletten/knellen

Informatie uit ongevalsonderzoeken

Als er een (ernstig) ongeval heeft plaatsgevonden bij een bedrijf, kan Stigas helpen de oorzaken en de gewenste maatregelen op een rij te zetten. Voor de periode 2016 t/m 2021 heeft Stigas de deze ongevallen in een database gezet. Hieronder geven we een overzicht van de ongevallen in de sector glastuinbouw met daarbij ook de oorzaak en de achterliggende oorzaken weergegeven. Dit geeft een breder beeld van de type ongevallen in de sector. In totaal ging het om 21 onderzochte ongevallen.

Oorzaak	Aantal	Bron	Gevolg
Machine/arbeidsmiddel	10		
	4	<ul style="list-style-type: none">• Automatische stapelaar• Laadklep vrachtwagen• Verwarmingsketel• Roomachine	Beknelling
	2	<ul style="list-style-type: none">• Bosmachine• Elektrische snoeischaar	Snijden
	2	<ul style="list-style-type: none">• OCD systeem• Spuitkar/buizen op de vloer	Vallen van gelijke hoogte
	1	<ul style="list-style-type: none">• Elektrische palletheffer	Stoten
	1	<ul style="list-style-type: none">• Kasdekreiniger	Vallen van hoogte

Rijdende machine	3		
	1	• Oogstkar	Beknelling
	1	• Veilingkar	Stoten
	1	• Buisrailwagen	Stoten
Vallen	6		
	1	• Verwarmingsbuis	Vallen van gelijke hoogte
	1	• Rijdende wagen	Vallen van hoogte
	1	• Buisrailwagen	Vallen van hoogte/kantelen wagen
	1	• Buisrailwagen	Vallen van hoogte
	1	• Oppotmachine	Vallen van hoogte
	1	• Veilingkar	Vallen van hoogte
Vallend voorwerp	2		
	2	• Ruit van kas • Schaar	Stoten
Totaal	21		

Ook wordt naar de achterliggende oorzaken van de ongevallen gekeken:

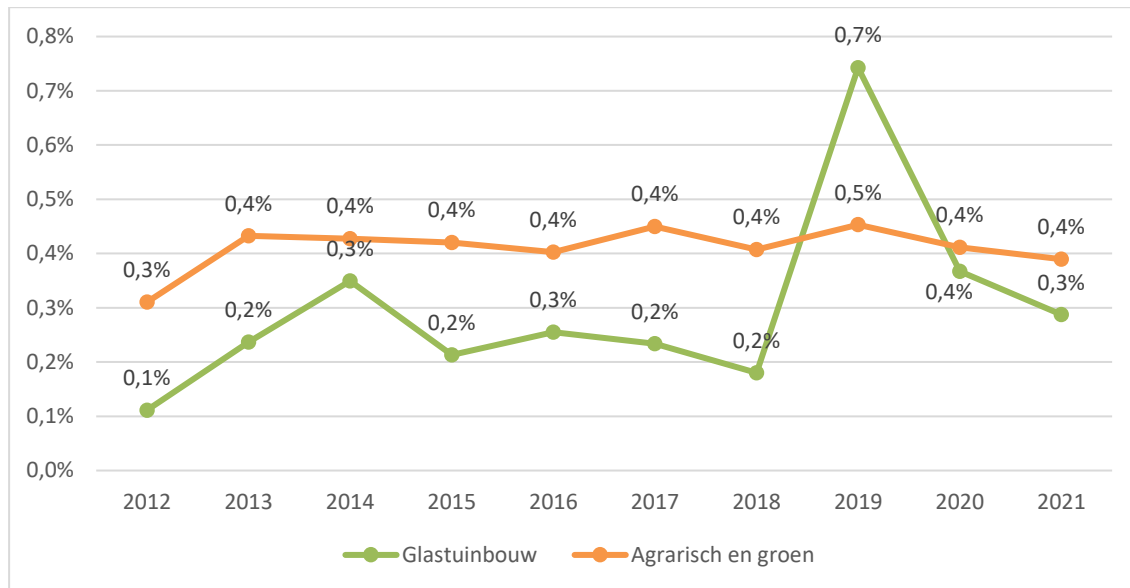
- Techniek: o.a. kenmerken van machines, apparatuur en werkomgeving.
- Organisatie: o.a. verzorgen van voorlichting, instructie, het houden van toezicht op afspraken, planning
- Gedrag: o.a. meewerken aan een veilige werkomgeving en afspraken nakomen, maar ook routines en vergissingen op het moment van het ongeval.

In de onderstaande tabel staat aangegeven wat de oorzaken waren. Uit het overzicht kan opgemaakt worden dat het bij het merendeel van de gevallen gaat om een combinatie van oorzaken. In veel gevallen had een aanpassing in de techniek of bijvoorbeeld het gebruik van ander materieel of machine in combinatie met de organisatie van het werk (denk aan instructies, werkafspraken, voorlichting, toezicht) het ongeval kunnen voorkomen. In slechts enkele gevallen speelde alleen gedrag en organisatie een rol.

Oorzaak	Aantal	Percentage
Techniek/organisatie/gedrag	9	43%
Organisatie/gedrag	7	33%
Techniek	2	10%
Techniek/gedrag	2	10%
Techniek/organisatie	1	5%
Totaal	21	100%

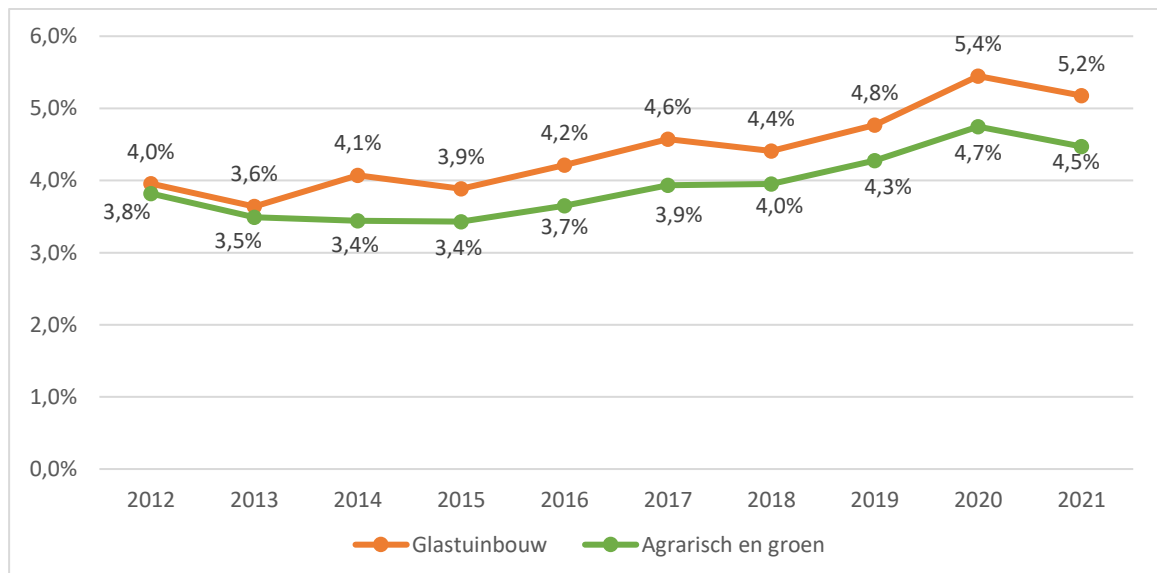
Ongevallen met verzuim

Voor bedrijven die voor het ziekteverzuim verzekerd zijn bij Sazas wordt het aantal ongevallen met verzuim bijgehouden door de bedrijfsarts. In onderstaande grafiek staat wat de kans op een ongeval met langdurig verzuim is.

Aantal nieuwe verzuimgevallen door een bedrijfsongeval per jaar als percentage van het gemiddeld aantal medewerkers per jaar 2012-2021 (Bron: Sazas verzuimregistratie)

Gevolgen van het ongeval zijn met name fracturen en letsels aan verschillende delen van het lichaam. Verder zien we dat in 2021 het verzuimpercentage door een ongeval 0,1% is. Dat is 2,9% van het totale verzuimpercentage van 5,2% in 2021 (Sazas). In onderstaande grafiek staat het verzuimpercentage binnen de glastuinbouw afgezet tegen het verzuimpercentage in de totale sector agrarisch en groen en Nederland.

Totaal verzuimpercentage per jaar vergeleken met de sector agrarische en groen en Nederland 2012-2021 (Bron: Sazas verzuimregistratie)

Voorkomen is beter dan overkomen

Een eerste start kan zijn om de werkomstandigheden eens met een frisse blik te bekijken. Met de werknemersvragenlijst vanuit de RI&E als uitgangspunt kan het gesprek worden gevoerd rondom veilig werken. Stigas heeft ook een serie [gespreksstarters](#) gemaakt waarmee het gesprek onderling kan worden aangegaan.

Voor een veilige werkomgeving is het volgende belang:

- Actueel houden van de RIE (risico-inventarisatie en –evaluatie)
- Altijd voldoende tijd laten nemen voor het veilig uit laten voeren van werkzaamheden. De meeste ongevallen gebeuren door: effe snel!
- Werkinstructies maken en op papier zetten.
- Toezien dat instructies worden nageleefd.
- En geef het goede voorbeeld.

Meer lezen en overige bronnen:

- Stigas: www.stigas.nl / www.veiligop1.nl (voor actueel aantal dodelijke ongevallen)
- RIVM: <https://lerenvoorveiligheid.nl/leren-van-ongevallen>
- TNO/CBS: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/04/minder-arbeidsongevallen-met-vier-of-meer-dagen-verzuim>
- Nederlandse Arbeidsinspectie: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/arbeidsomstandigheden/documenten/rapporten/2022/09/02/bijlage-monitor-arbeidsongevallen-2021>

Zelf ongevallen registreren?

Zelf (bijna) ongevallen registreren kan o.a. met de [RIE](#) van Stigas. Stigas heeft als onderdeel van de RIE een **ongevallenregistratie** ontwikkeld. Hiermee kun je ongevallen, maar ook bijna ongevallen, systematisch registreren, onderzoeken en maatregelen formuleren. Zo voldoe je meteen aan de eisen vanuit de Arbwet. De Arbwet verplicht bedrijven een lijst bij te houden van de gemelde arbeidsongevallen en van arbeidsongevallen die hebben geleid tot verzuim vanaf drie dagen als onderdeel van de RIE (Arbwet Artikel 9).

Toelichting bronnen:

- Registratie dodelijke ongevallen Stigas: het betreffen alle dodelijke ongevallen tijdens het werk van werkgevers/ondernemers, werknemers, gezinsleden, vrijwilligers, erfbezoekers en omstanders in de agrarische en groene sector. Vanaf 2013 wordt de sector geregistreerd.
- Verzuim: het betreft het verzuim van de bij Sazas aangesloten bedrijven, verzuim vanuit bedrijven die eigen risicodrager zijn of elders verzekerd zijn is niet meegenomen. De bedrijfsarts ziet de werknemer rond de vijfde week verzuim, dan vindt de registratie plaats. Ongevallen met kort verzuim worden dus niet meegenomen.
- Ongevalsonderzoeken: de adviseurs van Stigas onderzoeken ongevallen naar aanleiding van verzuim of op verzoek van bedrijven.